

Sygn. akt VI U 2487/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: G. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 12 czerwca 2013 r., znak: (...)

w sprawie: G. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

oddala odwołanie.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonej G. K. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS ponieważ powódka nie udowodniła wymaganego przepisami 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, bowiem organ rentowy zaliczył ubezpieczonej okres 14 lat, 2 miesiące i 25 dni pracy w szczególnych warunkach a nie zaliczył do tego okresu okresów przebywania na urlopowach wychowawczych od 14.12.1984 r. do 31.12.1985 r. i od 23.02.1989 r. do 22.02.1992 r.

W odwołaniu od tej decyzji powódka wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury bowiem przepracowała wymagany okres pracy w szczególnych warunkach uwzględniając okresy przebywania na urlopowach wychowawczych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie , podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona G. K., urodzona (...), zatrudniła się pracę w (...).r. W trakcie tego zatrudnienia korzystała w okresie od 14.12.1984 r. do 31.12.1985 r. i od 23.02.1989 r. do 22.02.1992 r. z urlopow wychowawczych a w okresie od 23.02.1992 r. do 22.05.1992 r. i od 9.11.1992 r. do 27.11.1992 r. przebywała na urlopie bezpłatnym.

Organ rentowy zaliczył ubezpieczonej okres 14 lat, 2 miesiące i 25 dni pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne nadto

dowód: zaświadczenie z dnia 20.11.2001 r. k. 5 akt rentowych

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych ubezpieczonej i aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały.

Spornym w sprawie było to, czy do okresu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres korzystania przez ubezpieczoną z urlopów wychowawczych od 14.12.1984 r. do 31.12.1985 r. i od 23.02.1989 r. do 22.02.1992 r.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.(art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczona przepracowała w szczególnych warunkach jedynie okres 14 lat, 2 miesiące i 25 dni, jak słusznie uznał organ rentowy. Brak podstaw do zaliczenia do tego okresu urlopów wychowawczych z których korzystała ubezpieczona od 14.12.1984 r. do 31.12.1985 r. i od 23.02.1989 r. do 22.02.1992 r., bowiem w tym okresie faktycznie ubezpieczona nie świadczyła pracy jako osoba zwolniona od pracy w celu umożliwienia sparrowowania osobistej opieki na dzieckiem.

Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd wyrażony w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku z dnia 23 października 2012 r. w sprawie III AUa 1401/12 (LEX nr 1236161) iż okres urlopu wychowawczego można uwzględnić wyłącznie w ogólnym stażu ubezpieczeniowym, ale okres ten nie stanowi okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że „W związku z tym, że uprawnienie do emerytury w wieku obniżonym jest odstępstwem od reguł ogólnych, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przepisy wyżej wymienionego rozporządzenia należy wyklądać ściśle (uzasadnienie uchwały z dnia 29 września 2005 r., II UZP 10/05, OSNP 2006, nr 1-2, poz. 21). W związku z tym, przewidziane w rozporządzeniu rozróżnienie między okresem zatrudnienia a okresem wykonywania pracy jako mające głęboki sens normatywny i społeczny, nie powinno być znoszone w drodze wykładni a zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego wnioskodawcy lub wnioskodawca są obowiązani wykazać, że praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (np. wyrok z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNP 1998, Nr 21, poz. 638), zgodnie z którym nie korzysta z uprawnienia do emerytury przy niższym wieku emerytalnym pracownik, który nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wykształcił się pogląd, że wykonywaniem pracy w szczególnym charakterze są również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami, czy to leżącymi po stronie pracodawcy, czy wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które pracownikowi wypłacono wynagrodzenie. Wykonywanie pracy w rozumieniu omawianego przepisu należy rozumieć jako wykonywanie umowy o pracę. W konsekwencji Sąd Najwyższy przyjął, że do okresu pracy w szczególnym charakterze, wlicza się okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i macierzyństwa oraz okresy urlopu udzielanego dla poratowania zdrowia sprzed 1 lipca 2004 r.” W dalszej części uzasadnienia Sąd Apelacyjny zaakcentował, że z dniem 1 lipca 2004 r. nastąpiła zmiana art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez dodanie do tego artykułu ust. 1a pkt 1, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Sąd Apelacyjny wskazał też, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 czerwca 2006 r., I UK 338/05 (LEX nr 375608) stwierdził, że do okresu pracy w szczególnym charakterze nie wlicza się okresu urlopu wychowawczego. Zgodnie więc z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przez pracę wykonywaną w szczególnym charakterze rozumie się pracę wykonywaną w tym charakterze (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1984 r., III UZP 8/86, OSNCP 1986/12, poz. 193; uchwała z dnia 23 stycznia 1986 r., III UZP 56/85, OSNC 1986 Nr 12, poz. 203).

Skoro przez pracę w szczególnych warunkach rozumie się wykonywanie pracy o określonym charakterze, a nie pozostawanie w stosunku pracy, nie ma podstaw do zaliczenia urlopu wychowawczego do okresu pracy w szczególnych warunkach, skoro pracownik w czasie tego urlopu jest zwolniony z obowiązku świadczenia takiej pracy w takich, szczególnych warunkach. Ponadto, w okresie urlopu wychowawczego pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy w celu umożliwienia pracownikowi sprawowania osobistej opieki nad małym dzieckiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 r., I PKN 11/01, Prokuratura i Prawo 2003, nr 3, s. 41).

Cel urlopu wychowawczego jest więc inny od celu urlopu macierzyńskiego, zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy z powodu choroby lub urlopu dla poratowania zdrowia.

Urlop wychowawczy nie jest okresem niezbędnym do regeneracji sił i zapewnienia możliwości dalszego wykonywania pracy, jak powyższe okresy.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązującym na danym stanowisku pracy. Chodzi tu o faktyczne wykonywanie pracy, nie dość, że stale to i w pełnym wymiarze, zatem nie o formalne pozostawanie w stosunku pracy. Skoro tak, to tym bardziej formalne trwanie zatrudnienia nie jest wystarczającym argumentem za doliczaniem do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu niewykonywania pracy w czasie korzystania z urlopu wychowawczego. Sąd Apelacyjny w cytowanym wyżej

uzasadnieniu wyroku podkreślił także iż „przywilej emerytalny wynika ze szczególnych (szkodliwych i uciążliwych - art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) warunków pracy, zatem nie chodzi tylko o potwierdzenie, że rozwiązania wyjątkowe winny być interpretowane ściśle, co zresztą znamienne jest dla regulacji ubezpieczeń społecznych, lecz także o to, że wprowadzenie zakładanego przez ubezpieczoną rozwiązania stanowiłoby wyjątek od wyjątku, który nie miałby przy tym granic, gdyż okresy niewykonywania pracy mogłyby wystąpić wielokrotnie i "zastępować" wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, co nie jest założeniem prawidłowym”.

Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę, podzielając pogląd Sądu Apelacyjnego uznaje, że ma on zastosowanie do okoliczności faktycznych podlegających jego ocenie.

Mając powyższe na uwadze odwołanie podlegało oddaleniu na mocy art.477¹⁴ § 2 k.p.c.

SSO Ewa Milczarek